

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

Dziennik polityczny, Społeczny, Ekonomiczny i Literacki
Poświęcony sprawom miejscowym oraz **KSIEBIA DĄBROWSKIEGO** * Cena 3 kop.

W teatrze miejscowym Wielkie Kinematograficzne przedstawienie

z następującym programem od 5 do 11 wieczór, w niedziele i święta od 3 po poł.

Oddział I. **Wejście tryumfalne ks. Ferdynanda króla bułgarskiego do Sofii w 1908 r.** 28 listopada (z nat.); **Artylerja włoska**, cudowne działania grupy oficerów (z nat.). Oddział II. **Sen w noc wigilijną** (w kol.); **Król Ryszard IV** (obraz hist.). Oddział III. **Główna wygrana na loterii** (b. k.); **Tajemniczy złodziej** (k.); **Figle modystki** (b.k.) Co tydzień zmiana programu. — Szczegóły w programach. — Ceny miejsc: 1-6 miejsce 50 kop., drugie miejsce 30 kop. Krasło w łozę po 50 kop. (walcja 25 kop., dzieci, uczniowie i żołnierze płacą połowę. Dyrektor B. Zarzecki.

W Teatrze „OAZA“

Od Piątku 29 Stycznia do Piątku 4 Lutego r. b.

- 1) Jezioro i miasto Kome w Szwajcarii (z nat.);
 - 2) Warjacja z zakrośmi (dr.);
 - 3) Starzy wielkieleci (kom.);
 - 4) W katedrze (dramat);
 - 5) Kościół amazołek (w kol.);
 - 6) Beatryza Czeszy (dr. histor.);
 - 7) Ukazany donżuan (b. k.)
- Mad program 2-ga serja **TRZĘSIENIA ZIEMI**
Mossyna, Reggio i Sycylla w gruzach.

Biuro Przemysłowo-Techniczne

Stanisław Ginsberg
Zawierzele. — Częstochowa.

Dojazd 17. Telefon

posiada na składzie wszelkie

Artykuły ELEKTROTECHNICZNE

148-0-1 do światła i siły.

Obecnie najlepsze piwo
Waldszleschen

zaopatrzone wszystkie handle i restauracje.

Pozbawieni pracy.

(—o—)

Trwający od lat kilku kryzys w przemyśle stworzył ogromną armję pozabawionych pracy, a zadnych warunków natury ogólniejszej dla dopomożenia tym ludziom nie przedsiębrano: roboty publiczne (organizowane wszczą tylko w nielicznych miastach Cesarstwa) w większej części przypadków nie zadawalają ani przedsiębiorcy ani robotników.

Na zachodzie zagadnienie walki z brakiem pracy oddawna było przedmiotem rozważań w prasie i literaturze socjalno-politycznej. Obecnie samorządne instytucje niemieckie i szary pracodawca pracują nad praktycznym urzeczywistnieniem tego, co nauka podaje w tej dziedzinie za swoje ostatnie słowo.

Dla zapoznania z doświadczeniem różnych krajów w tej dziedzinie „Societa Umanitaria” zwołała w r. z. do Mediolanu kongres międzynarodowy, w którym braли udział przedstawiciele większości państw europejskich. Zjazd miał rozstrzygnąć 3 pytania: przyczyny braku pracy, środki zapobiegania mu i sposoby łagodzenia jego następstw.

Za najważniejszy warunek pomyślniej walki z następstwami braku pracy zjazd uznał jednomyślnie rozwój organizacji robotniczych i wpływ ich na dzień roboczy, na pracę zarobkową i inne warunki pracy, tudzież na podział robotników.

„PAX” Dziś i dni następnych

Pierwsza bohaterka pomocy w wydobyciu rannych i zabitych z ruin.

Reggie miasto trupów, wstrząsających scen i rozpaczy. Mali kamieniarze (dr.); Rewolucja w krainie lalek (b. kom.); Korea (z nat.); Zachwycony romans (kom.); Podrzutak (melodr.); Lekarz cudotwórca.

Zatwierdzona przez Urząd Lekarski.
Lecznica chorób zębów i jamy ustnej
Marjana PUCHALSKIEGO
II-ga Aleja № 26, róg Teatralnej
(nad Apteką W-go Długosza).
Operacje dentystyczne, leczenie, plombowanie i sztytace.
Podługostaki.
Porada 30 kop., wyjęcie zęba 50 kop

Oko-Perlin Dentysta
Teatralna № 13.
przyjmuje codziennie od 10 rano do 1 i od 2 do 6 po połud. Wprawia zęby sztuczne na złocie bez podniebienia, oraz przyjmuje niezamownych od 9 do 10 rano bezpłatnie.

Lekarz Dentysta **Artur Broniatowski**
przyjmuje codziennie od 9—1 i od 3—7 po poł.
Aleja № 8, pierwsze piętro. dom p. Rigockiej.

Lekarz dentysta **Grojnisc**
przyjmuje codziennie od 10 rano do 1 i od 2 do 7 po południu.
Choroby zębów i jamy ustnej. Plomby. Zęby sztuczne bez podniebienia na kauczuku i w złocie.
Aleja № 10, dom p. Rajchrowej, gdzie plac apteczny p. Nienfelda telefon № 108

Zamarznięte rury
najlepiej rozgrzewać
Benzynewemi lampami
oryginalnymi szwedzkimi
„Sieverta”
Do nabycia w składach
Biura Przemysłowo-Technicznego
Stanisława Ginsberga
w Zawierciu i Częstochowie
64-0-6 Dojeżdż 17. Tel. 218

Feljeton popularno-naukowy.
(Człowiek kopalny. — Wpływ mrozu na rośliny i zwierzęta).
Przed paru tygodniami na posiedzeniu Instytutu Akademii nauk, dyrektor „Museum d'Histoire Naturelle”, profesor Edmund Perrier, miał odczyt o najnowszym odkryciu antropologicznym, dokonaniem przez dwu francuskich, Bouisiera i Barleu. Odkryli oni w departamencie Corrèze, w południowo zachodniej Francji, szkielet człowieka kopalnego z epoki najdawniejszej. Profesor Marcelin Boule zajął się zbadaniem szkieletu i po dłuższych studiach porównawczych uznał, że należy on do epoki „manutana” z epoki chłodu. Wzrost człowieka kopalnego, noszącego mimp i hipopotamów na kontynencie Europy.
Najbardziej interesującą częścią szkieletu jest czaszka. Odczytuje się ona znacząco wielkością, szczególnie w stosunku do niewielkiego szkieletu, który w całej swej długości nie przekracza 1,6 metra. Czaszka posiada wiele cech czaszki małpiej: ten sam ciężar gałkankowy kości, tak samo rozwinięte oczodoły, nos bardzo szeroki, twarz wysunięta, podbródka niema, dolna szczęka silnie rozwinięta i t. d. Powinno to nie ulegać wątpliwości, że jest to czaszka człowieka, ponieważ z wielu względów stoi ona

wyżej od czaszki symy anasy, najbardziej rozwinętej z wspaniałych małp. Zarówno jednak czaszka ta stoi znacznie niżej od zwyczajnych obecnie typów czaszki ludzkiej. Człowiek kopalny z Corrèze jest bliżej do zwierząt niż do antropoidów, niż do ludzi. Prof Perrier przypuszcza, iż chodzi o człowieka na czwartym, niższym stopniu wzniesienia. Ustrój kości, twarz, wyrostek jest bliżej do zwierząt niż do ludzi. Z tego też względu człowiek kopalny prawdziwie „jedwabny” nigdy się nie śmiał ani uśmiechać.
Określić dokładniej do jakiego rodzaju należy znaleźć szkielet — niepodobna. Prof Boule przypuszcza, iż być on może między 20 tysięcy lat. Powstała kwestja, czy ten nowy okaz człowieka kopalnego potwierdza hipotezę pochodzenia człowieka od małpy. Prof Perrier twierdził, że odkrycie to umacnia teorię Darwina i dodaje wiele szczegółów nowych do znanego już typu człowieka kopalnego z Jawy. Odkryła przez prof Boule w r. 1894 na wyspie Jawie niewyżłata forma ludzka — pół-człowiek, pół-małpa — została nazwana „Pithecanthropus erectus” i podobnie do niej staje dziś nowo odkryty szkielet. Prof Boule ze swej strony uważa, że przeszkadz pomiędzy najwyższym typem ludzkości (czyli australijskiej) znaczenie się zbliżenie z małpami, dzięki nowemu odkryciu. podobnie jak jest widać od małpy, a

raczej ich obajga od wspólnego punktu, staje się coraz mniej wątpliwem.
Granice temperatur, w których życie roślinne może się utrzymywać, są bardzo różn. Baktérie dzimno nie giną, kiedy je przez trzy miesiące trzymano w temperaturze 81° C. poniżej zera, baktérie cyferji przetrzymują zimno 60°, baktérie grzybkowe wychodzą cało po jednogodzinnej działaniu 100° zimna, ginąc dopiero przy 160°. Ale rekord zyskały kuliste bakterje, wywołujące ropienie, które nie giną przy 252 proc. C. poniżej zera. W przeciwstawianiu do tych jednokomórkowych istot roślinnych, są rośliny wielokomórkowe bardzo wrażliwe na zimno. Niektóre rośliny już po dłuższym działaniu 0 proc. do 3 proc. poniżej zera chorują i zwykle, skutkiem zaburzenia w przeniesienie materji, giną. W tych wypadkach właściwie nie zimno działa zabijająco, ale jego następstwo objawy. Zimno zabija bezpośrednio życie roślinne dopiero przy większej liczbie stopni; wtedy jednakże wystarcza kilkumiesięczne trwanie mrza, ażeby zniszczyć roślinę.
Zajmujące szczegóły o działaniu mrozu na rośliny podał znany botanik Rein w „Jahrbuch für Naturwissenschaften”.

BYDZEWSKI i S-ka
Biuro Techniczne w Częstochowie. Teatralna 13.

Poloca: Maszyny parowe, lokomobile, silniki gazowe, instalacje elektryczne na oświetlenia i przenoszenie siły mechanicznej.
Przewodniki i materiały elektryczne stale w znacznych zapasach na składzie. Miedź po cenach giełdowych.

Wykonywane: pomiary, figury, portrety, odciski, roboty rzeźbne w zakresie rzeźbiarstwa wchodzące, od najwyośniejszych do najwykwalifikowanych pod względem artystycznym wykończenia, ze wszystkich rodzajów kamienia i drewna. Dokonuje domów od ręki modelowane i wszelkie roboty skulpturalne. Zakład podzielnego wykonawstwa roboty w miastach wyciecznych, informacja wysyłać Kosztorys na każde pismo.

Zakład Artystyczny Rzeźbiarstwo-Hutnictwo i Zestochowie, KILSZYŃSKI, Proszowski

OD ADMINISTRACJI

Przypominamy Szan. prenumerato-
rom, że czas wielki uregulować za-
ległe rachunki i odnowić prenume-
ratę na rok 1909.

SŁ. Szczawiński

w Częstochowie (obok Teatru)
**SKŁAD WIN
DELIKATESOW**
i towarów kolonialnych
ogz. od 1878 r.

TELEFON Nr 2.

Wszecławiatowy najwytwonniejszy w smaku
Koniak Jas Prunier & Co

Wino Szampańskie
Duc de Montebello
„Carte Blanche“, „Sec“ i „Extra Dry.“

IMPORT

Wino
Węgierskich
i
Franuskich.

DRUKARNIA

klep materiałów piśmiennych
F. D. WILKOSZEWSKIEGO

w CZĘSTOCHOWIE, Aleja II № 38.

Przyjmuje do druku wszelkie obstarunki i wykony-
wa starannie po cenach możliwie niskich.

Druki ozdobne i kolorowe, księgi buchaltoryjne,
dzieła, afisze, klepajdry, blankiety, koperty.

Bilety wizytowe.

Na składzie KSIĄŻKI MELDUNKOWE, książki i próby do paten-
tów akcyjnych, plenipotencje, kontakty, kwaterki i t. p.
Sklep zaopatrzony w fine papiery i materiały piśmienne.

KALENDARZE na 1909 rok.

Zakład Stolarski
JANA BŁASZCZYKOWSKIEGO

Teatralna № 16 w Częstochowie,
przyjmuje roboty meblowe i budowlane;
i gotowe na składzie dychty i for-
niery. Ceny przystępne.

Proszę zwrócić uwagę na nauczy-
ciela tańców M. A. Lubieński
udziela lekcji w gimnazjum rządowym i pol-
skim im. Mickiewicza, a także na sali Har-
monia i zbiorowo u siebie przy ul. Mikola-
jewskiej № 9, na miesiąc lub za wyjazd.

Piwiarnia

do wynajęcia
w dobrym punkcie, przy nowobuda-
jącej się stacji, Herby Kielce, Stra-
domska № 33. 128 7-5

Potrzebny spółnik

z kapitałem 6 tysięcy rubli da
poważnego interesu przynoszącego
taki dochód za zarobek z jednego ro-
ku przewyższa sumę wyżej wymie-
nioną. Oferty Sosnowiec, posta re-
stante pod lit. C. H. 112 6-4

Wielki wybór świec woskowych

czyli **GROMNIC**

tylko można dostać prawdziwych u

Adama MAJEWSKIEGO

ulica Krakowska № 1. — Ceny bardzo przystępne.

KANTOR WYNAJMU

Waret na gumach i bez gum,
oraz landa, powozów, bryczek etc.

W każdym czasie, na godziny, kursu i miesięcznie.

Po cenach umiarkowanych.

KANTOR ul. Teatralna № 56, telefon № 246.

1495-5-4

J. KOSSOWSKI.

„Arystokratyna“

Odnaczona na wesołoczejnej wystawie lekarzy i przyrodników we
Lwowie medalem złotym i dyplomem.

„Arystokratyna“ działa przez swą zawartość węglka anty
septycznego i ożywiającego, już po krótkim użyciu — staje się płd
lśnícío białą i nabiera młodocajnej świeżości i witalności.
Płegi, zmarszczki, wągry, żółte plamy usuwa „Arystokratyna“ po
kilkorazowym użyciu.

Żądne w składach aptecznych i apiekach.

Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie

APTECZNYM

Wacława ORZEŁ

w Częstochowie, III Aleja AP 42.

FRANCUSKI POPULARNY BRODEK

przeciw

CHRONICZNEJ OBSTRUKCJI

Doza: 2 pigułki wieczorem przed spoczynkiem.

Nie powoduje bólu w żołądku, ani mdłości, ani biegunki.

Pokój do wynajęcia. Teatralna 38
mieszk. 3. 138-5-2
Miejsc do sprzedania sklep przy ul. Teatralnej, ulica
Teatralna, s. powoda obłęcia psady, ulica
Teatralna № 26. 151-5-2
Jest do sprzedania sklep przy ul. Teatralnej, ulica
brych warunkach blisko kolei. Władzo-
mość Piotrków, ulica Kaliska dom Rogo-
skiego. 54-10-4

WARSZAWSKA PRACOWNIA

bielizny męskiej, damskiej i dzie-
cinnej oraz haftu.

wykonywa według najnowszych
wzorów wszelkiego rodzaju robo-
ty w zakres powyższy wchodzące.
Tak z własnego jadu i powierzono-
nego materiału, przyjmują uczenie-
cia, udziela lekcji kroju, rysunków
i haftu; pod nadzorem wykwalifi-
kowanej kroyczyni z Warszawskie-
go zakładu św. Elżbioty.

Po cenach przystępnych.
W lokalu prywatnym w Częstoch-
owie przy ulicy Panny Maryi
№ 33 (Aleja II) mieszczkna 17.
Z czem poleca się Szanownej Klienteli.
DOBROWOLSKA.

Ostrzeżenie.

Weksel podpisany w Styczniu r. b.
przez Aleksandra Wostalewskiego,
proszę uważać za niważny.

149 1-1

Majster-Mechanik

obeznany z maszynami, kotłami parowymi,
pracował w Cesarstwie i Królestwie, zagra-
niam, posiada obilno świadostwa, posiadają
posady zaraz. Eastawe oferty w Admin-
stracji Gódną pod lit. W. H. 145-6-1

Zgubiono paszport wydany przez gminę
Grabówkę, na imię Piotra Kukulę. Zło-
żyć w Administracji Gódną. 135-3-3

Zgubiono paszport na imię Wincentego Ro-
gusa, wydany gminą Słupia, gub. Kielecka,
proszę zgłosić w Administracji Gódną.
142 9-2

PRACOWNIA sukien damskich i dzieciennych

mundurki dla pensjonarek
Wiktorki Karwowskiej

w Częstochowie
II Aleja № 38.

Robota solidna. — Ceny przystępne.

Franciszek GÓRSKI
Zegarmistrz III Aleja № 50
vis a vis Powiatu.

Poleca zegarki kieszonkowe męskie i
damskie, złote, srebrne i czarne, Re-
gulatory, wagowe i sprężynowe z
pierwszorządnych fabryk, budniki fan-
tazyjne, wyroby platerowane, dny
wybór dewizali i broloków niecier-
niejących oraz biżuterja różna. Wszel-
kie reperacje w zakres mego fachu
wchodzące, wykonywa; jak dotąd
akuratnie i solidnie.
1793 Z poważaniem F. Górski.

Sprzedam używany fortopian w dobrym
Stanie. Oferty Administracja „Gódną“
dnia W. 136-3-1

Sklep do wynajęcia Aleja III-ia
A 49. 1904-10-8